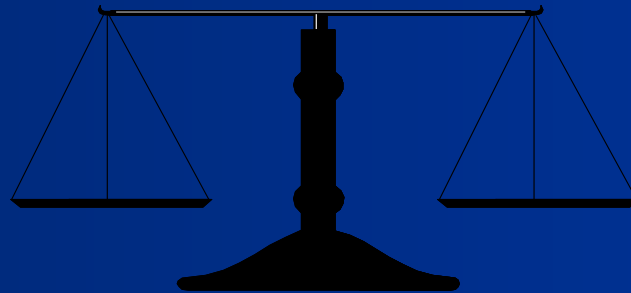

AVG: daar kan je wat mee!

ROS Friesland 24 juni 2025

Mr Jolanda J.A. van Boven

**VAN BOVEN Juridisch Adviesbureau
Arnhem**

Op deze presentatie is het auteursrecht van toepassing

AVG overweging 4

Verwerking van persoonsgegevens moet ten dienste van de mens staan

Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de functie ervan in de samenleving (...)

Wat is de 'functie in de samenleving'

- Gezondheidsverschillen verkleinen, want:
- Gezondheid wordt niet alleen bepaald door medische factoren.
- Sociale, psychologische en maatschappelijke omstandigheden zijn van invloed
- ✓ Kind heeft recht op een zo goed mogelijke start; kan alleen áls we samenwerken

Een paar zorgvuldigheidseisen AVG

- accountability
- doelbinding
- data-minimalisatie
- juistheid
- grondslagen
- veiligheid
- governance

‘JURIDISCH ZWITSERS ZAKMES’:

principes

➤ *Subsidiariteit:*

kan het een tandje minder, dan moet het een tandje minder

➤ *Proportionaliteit*

is er een verhouding tussen de maatregel en het doel

➤ *Doelmatigheid*

is de meest geschikte maatregel getroffen?

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

- Zorgen voor jezelf
- Je grenzen kennen
- Kennis van gezondheid
- Omgaan met tijd
- Omgaan met geld
- Kunnen werken
- Hulp kunnen vragen

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

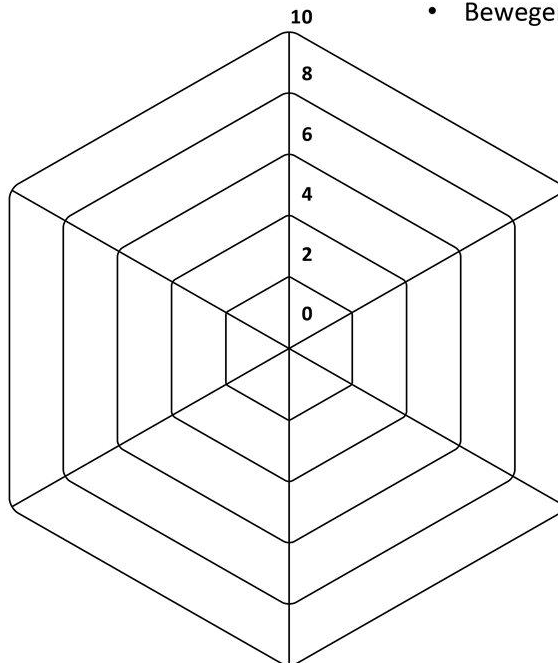
MEEDOEN

- Sociale contacten
- Serieus genomen worden
- Samen leuke dingen doen
- Steun van anderen
- Erbij horen
- Zinnvolle dingen doen
- Interesse in de maatschappij

LICHAAMSFUNCTIES

- Je gezond voelen
- Fitheid
- Klachten en pijn
- Slapen
- Eten
- Conditie
- Bewegen

MENTAAL
WELBEVINDEN

- Onthouden
- Concentreren
- Communiceren
- Vrolijk zijn
- Jezelf accepteren
- Omgaan met verandering
- Gevoel van controle

ZINGEVING

- Zinnvol leven
- Levenslust
- Idealen willen bereiken
- Vertrouwen hebben
- Accepteren
- Dankbaarheid
- Blijven leren

KWALITEIT VAN LEVEN

- Genieten
- Gelukkig zijn
- Lekker in je vel zitten
- Balans
- Je veilig voelen
- Hoe je woont
- Rondkomen met je geld

Domeinoverstijgend samenwerken vanuit een brede blik
op gezondheid in de regio

Koploper Tafel Verzekeraars

CZ, Menzis, VGZ, Zilveren Kruis, Vilans, VNG

Juni 2021

IZA

- gezondheidszorg staat onder druk.
- bevolking wordt ouder, vraag naar zorg stijgt.
- groeiend tekort aan zorgverleners, ook in de eerstelijnszorg; zorg dreigt vast te lopen.
- herverdelen van taken en verantwoordelijkheden tussen verschillende zorgdisciplines
- aanbod van andere grote beroepsgroepen om de werklast te delen wordt beperkt benut

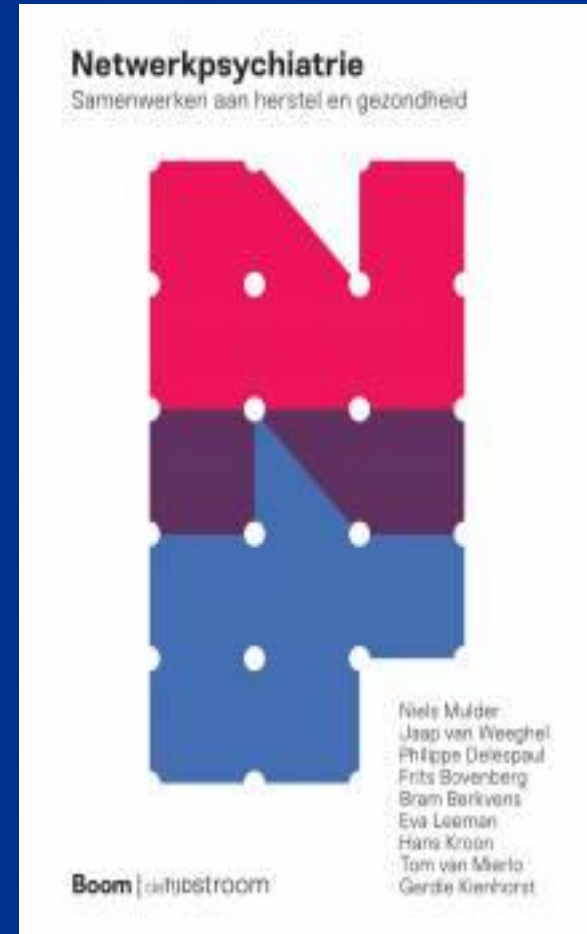
Integraal Zorgakkoord

1. regionale samenwerking (herschikking zorglandschap)
2. samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en ggz
3. digitalisering en gegevensuitwisseling

Netwerk Psychiatrie

- Ambulant is de standaard
- Psychische aandoeningen zijn voor een belangrijk deel ook sociaal van aard
- Samenwerken tussen zorgverleners, naasten en partners uit het sociaal domein

IZA 3.7

Om optimaal gebruik te maken van patiëntgegevens moeten deze goed beschikbaar, bereikbaar en voor primair en secundair gebruik herbruikbaar zijn voor andere zorgverleners in het netwerk van de patiënt

Hiërarchie wetgeving

Internationaal recht gaat vóór nationale wetgeving én dus ook vóór beroepscode

- **Europees Verdrag Rechten van de Mens (EVRM)**
Europees Hof Rechten van de Mens
te Straatsburg (EHRM)
- **Europese Richtlijn Bestrijding Mensenhandel**
- **Internationaal Verdrag Rechten van het Kind (IVRK)**
- **Alg. Verordening Gegevensbescherming (AVG)**

Eur Hof Rechten vd Mens

- The very essence of the Convention

(=Europees Verdrag Rechten van de mens)

is 'Human Dignity'= menselijke waardigheid

alle andere mensenrechten vloeien

hieruit voort en moeten dus in hun onderling
verband worden beschouwd en gewogen

Mensenrechten

- recht op zelfbeschikking
- recht op zorg
- recht op onderwijs
- recht op arbeid
- recht om gevrijwaard te zijn van de aantasting van de lichamelijke en geestelijke integriteit = hg / km / mh
- recht om gevrijwaard te zijn van overlast

Een paar Nederlandse wetten

- **Wet publieke gezondheid:**
schatten verhouding tussen draaglast en draagkracht
jeugdige én het gezin waartoe hij behoort
- **Wet gemeentelijke schuldhulpverlening**
- **Wet Inburgering, Participatiewet,**
- **Wet aanpak woonoverlast**
- **Wetten waar gemeenten regie-verantwoordelijk
zijn voor zorg aan sociaal kwetsbare burgers**

Art. 3 IVRK

➤ Internat. Verdrag Rechten van het Kind

Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, **vormen de belangen van het kind de eerste overweging**

Wat is privacy?

- Geen wet bevat het woord privacy; wel:

iedereen heeft recht op de bescherming van
zijn persoonlijke levenssfeer! =
privacy...en dan zeggen we:

delen van informatie is schending van de
privacy = dominante denklijn

Paradigmawijzigingen

- Uit de eigen discipline: gegevens delen met degenen die betrokken zijn bij de zorg
- Aandacht verschuiven naar een vroeger stadium, nl daar waar er zorgen zijn
- Niets doen is ook een keuze, waar men ook verantwoordelijk voor is !

Rijbanen; toestemming als vluchtstrook

- wettelijke plicht
- overeenkomst
- publiekrechtelijke taak
- vitaal belang
- gerechtvaardigd belang

- toestemming

(metafoor mr S. Katus)

Art. 3 Wkkgz

Indien een patiënt te maken heeft met meerdere personen die hem gelijktijdig of achtereenvolgens zorg verlenen, is het noodzakelijk dat de betrokken personen hun werkzaamheden op elkaar afstemmen en daarover afspraken maken.

WGBO

➤ Art. 457 lid 2

Geen toestemming is vereist om informatie te delen met anderen die bij de behandelingsovereenkomst zijn betrokken

Wet publieke gezondheid

Wettelijke opdracht tot samenwerken tussen
JGZ, voorschoolse voorzieningen, onderwijs,
buurtteams, huisartsen, verloskundigen,
kraamzorg en alle
andere relevante zorg- of hulpverleners

Eisen aan toestemming

- Betrokkene moet informatie ontvangen over te verwerken persoonsgegevens.
- Informatie moet zodanig zijn dat betrokkene info kan begrijpen en consequenties overzien
- betrokkene moet vrij zijn om nee te zeggen
- nee mag geen nadelige gevolgen hebben
- op elk moment toestemming weer intrekken

Eisen aan toestemming

➤ Risico's:

- Voor je weet heb je een ongeldige toestemming
- professional legt eigen verantwoordelijkheid voor verwerken info op bordje van de patiënt = strijd met accountability!

Autoriteit Persoonsgegevens

Mag ik iemands persoonsgegevens verwerken als degene hiervoor toestemming heeft gegeven?

Nee, dat gaat in het sociaal domein vaak niet op. Toestemming is weliswaar een grondslag in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), maar hiervoor gelden speciale eisen. Daaraan kunt u in het sociaal domein meestal niet voldoen.

Artikel 6 van de AVG noemt toestemming van betrokkene als een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. De betrokkene is degene van wie u persoonsgegevens verwerkt.

Deze toestemming moet dan wel vrij en ondubbelzinnig zijn. Dat betekent dat betrokkenen in vrijheid hun wil moeten kunnen uiten. Ook mag er geen twijfel zijn of betrokkenen hun toestemming hebben gegeven en voor welke specifieke verwerking zij dit hebben gedaan.

Afhankelijkheidsrelatie

Bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken in het sociaal domein is er meestal een afhankelijkheidsrelatie tussen de betrokkenen en u als gemeente. Weigeren mensen toestemming voor het verwerken van hun gegevens, dan kan dat bijvoorbeeld gevolgen hebben voor een gewenste voorziening.

Daarom is er geen sprake van vrije toestemming in de zin van de AVG. Toestemming kan dan dus niet gelden als de grondslag voor de gegevensverwerking.

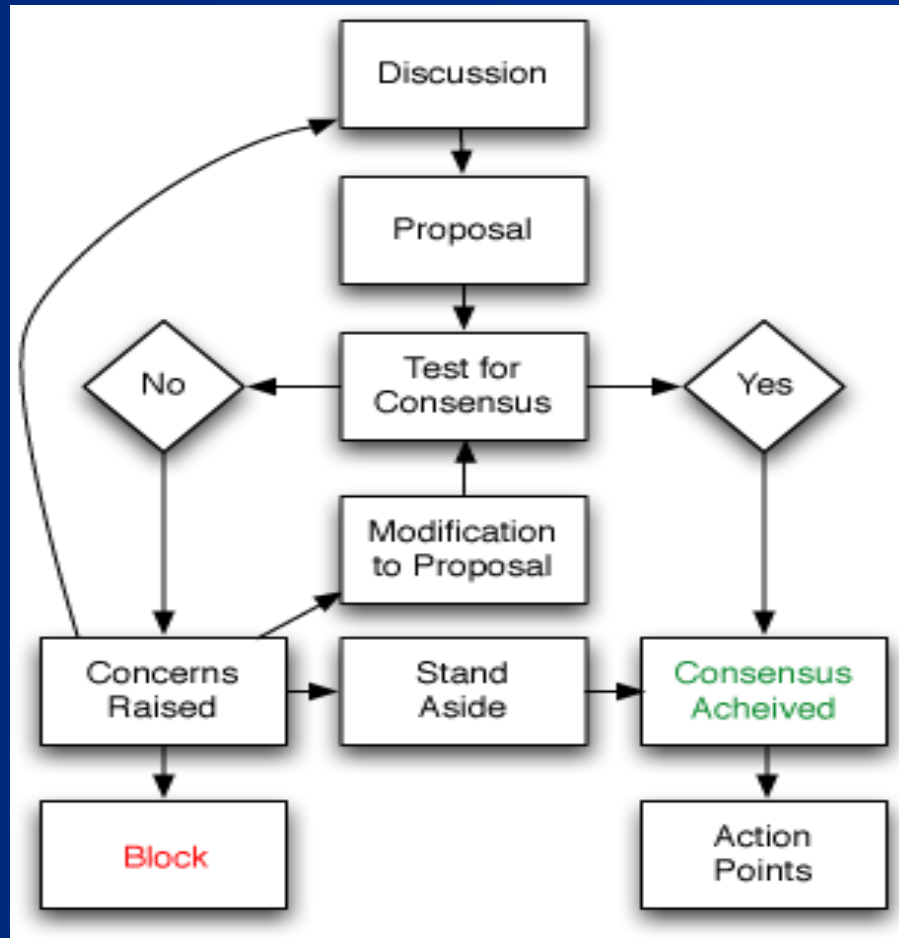

Handelwijze 'hoofdrijbanen'

- Geen toestemming vragen, maar wel informeren over welke en waarom gegevens moeten worden gedeeld en met wie, immers:
- recht te weten wat er waar vastligt en wat wordt uitgewisseld tussen wie =
*'transparantie-beginsel' =
dialoog met patiënt*

COMMUNICATIE

‘JURIDISCH ZWITSERS ZAKMES’:

principes

➤ *Subsidiariteit:*

de minst ingrijpende maatregel

➤ *Proportionaliteit*

is er een verhouding tussen de maatregel en het doel

➤ *Doelmatigheid*

is de meest geschikte maatregel getroffen?

‘KOFFERBAKTAS’

- **Art 23 AVG:** *geen informatie vooraf,
geen inzage, indien nodig ivm:*
 - voorkoming strafbare feiten
 - belang bescherming van betrokkene
 - belang rechten en vrijheden van
anderen

HANDREIKING

Verantwoordelijkheidsverdeling bij samenwerking in de zorg

Herziening 2022

HANDREIKING VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING

➤ Aandachtspunt 5:

Alle zorgverleners die samenwerken vergewissen zich ervan dat zij beschikken over relevante gegevens van collega's en informeren collega's over gegevens en bevindingen die zij nodig hebben om verantwoorde zorg te kunnen verlenen.

‘Haal- en brengplicht’

